

Projev předsedkyně Technologické agentury ČR Ing. Rut Bízkové

Vážené dámy, vážení pánové,

dovolte, abych vám blahopřála k dalšímu rozvíjení *Strategie AV21*. Stále intenzivnější diskuse ukazují, že široký okruh lidí ve výzkumu, na vysokých školách i v aplikační sféře má zájem na budoucnosti výzkumu v ČR, aby byl užitečný pro společnost – v tomto smyslu je také nová strategie AV ČR důležitým přínosem. Máme před sebou velké příležitosti – rostoucí moderní výzkumnou infrastrukturu – a v jedné z nejprůmyslovějších zemí Evropy rovněž výzvy, které před nás staví čtvrtá průmyslová revoluce (jak se o ní diskutuje zejména v rámci aktualizace inovační strategie OECD) postavená na digitalizaci, možnostech, které dávají přenosy velkého objemu dat, a decentralizaci. Vedle toho je u nás, při síle klasických průmyslových odvětví a „projaderného“ nastavení obyvatel ČR, výzvou jaderná energetika, byť toto konstatování vypadá v souvislosti s předchozím jako protimluv.

Čím může do diskuse přispět Technologická agentura? Především znalostmi a zkušenostmi, které získala za pět let existence podpory účinné a užitečné spolupráce výzkumných organizací a firem. Byť v podpoře výzkumu pět let opravdu není dlouhá doba, je pozoruhodné, co všechno musí řešit „jednodruhov“ organizace, organizace s jedním předmětem činnosti, a kolik poznatků z kolize zákonů, fungování rozpočtu, směřování společných aktivit firem a výzkumných organizací ve výzkumu, ochraně práv duševního vlastnictví atd. může získat. Všechno je možné a bylo by dobré to využít také při tvorbě nového zákona o podpoře výzkumu a vývoje a také při zdůvodňování potřeby navýšit rozpočet na výzkum v roce 2016 a letech následujících. Rostoucí potenciál pro výzkum užitečný pro společnost nelze oslabit tím, že nebudou poskytnuty dostatečné finanční prostředky. Pro jejich získání je však třeba použít odpovídající argumentaci, k čemuž jsme v TA ČR připraveni.

V roce 2015 lze v činnosti TA ČR očekávat zejména tři nově vyhlášené soutěže ve vládou schválených programech. Prvním je druhá výzva v prvním podprogramu programu *Gama* (podpora vnitřních fondů pro aplikovaný výzkum ve výzkumných organizacích). V květnu se vyhlásí druhá výzva programu mezinárodní spolupráce *Delta*; na základě výzvy MPO bude zaměřena na česko-čínskou a taiwanskou spolupráci. Rovněž v květnu se vyhlásí třetí výzva v programu společenskovedního výzkumu *Omega*; bohužel kvůli nedostatku finančních prostředků nikoli v původně plánovaném rozsahu, byť by společenskovední výzvy vyžadovaly podstatně výraznější podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu. Rádi bychom též prosadili nové programy pro mladé výzkumné pracovníky v aplikovaném výzkumu, s jiným pojetím společenskovedního výzkumu a pro podporu výzkumu pro potřeby veřejné správy, respektive ve veřejném zájmu.

Pro budoucí dobré podmínky pro výzkum užitečný pro společnost potřebujeme spolupráci všech aktérů. Podpora, kterou poskytuje TA ČR, se často znázorňuje jako most přes „údolí smrti“, tedy propast mezi státem podporovaným výzkumem a těmi, kteří by výsledky mohli uplatnit. Rozhodně to není most jediný, ale mám za to, že není zanedbatelný; mosty potřebujeme organizačně, věcně i v rozpočtu.

Ve vzájemné diskusi se musíme shodnout na správném směřování příspěvku každého z nás k dobrému životu lidí nejen v České republice. I v Česku máme mosty, které nejsou úplně obvyklé – třeba Nuselský most, o němž se již před 30 lety říkalo, že je svou konstrukcí třetí svého druhu na světě; první už spadl, druhý je zavřený a kdo ví, co bude s „Nuselákem“... To, že dodnes stojí, jezdí po něm auta a v něm metro, je výsledek práce, která kloubí mnohé obory, od znalosti matematiky a fyziky přes inženýrské dovednosti k výrobcům materiálů a stavitelům až k těm, kteří vědí „jak na to“, aby most i po tolika letech sloužil svému účelu. Co všechno se musí spočítat a jaký materiál použít, aby takový most vznikl a byl funkční – povědí snad jen ti, kdo se takových prací zúčastnili. Abychom byli schopni velkého díla, potřebujeme spolupráci mnoha schopných lidí. Protože v Česku zatím platí konstatování prozaika Lubomíra Martínka „lávky, ty se postavit dají, ale na mosty nejsou lidé,“ přeji nám, abychom byli schopni stavět mosty a měli odpovídající lidi.